

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/147/2022
Identifikačné číslo spisu:	6714212362
Dátum vydania rozhodnutia:	28.06.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6714212362.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu D. O., narodeného XX. C. XXXX, T. XXX, zastúpeného advokátom JUDr. Ivom Osvaldom, Zvolen, Trhová 1, proti žalovanému Urbárskemu lesnému a pasienkovému spoločenstvu Sebechleby - pozemkovému spoločenstvu, Sebechleby 236, IČO: 0017065615, o určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia, vedenom na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 13C/133/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. januára 2022 sp. zn. 14Co/45/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Zvolen (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) ostatným rozsudkom zo 17. júna 2021 č. k. 13C/133/2014-1258 zamietol žalobu a žalovanému priznal voči žalobcovi náhradu trov konania v celom rozsahu. Žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia žalovaného zo dňa X. X. XXXX.

1.1. Po vykonanom dokazovaní prvostupňový súd právne vec posúdil podľa § 5, § 9, § 12, § 14, § 15 a § 18 zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách, účinného ku dňu 1. septembra 2013 (ďalej len „zákon č. 97/2013 Z. z.“). V podstatnom uviedol, že žalobca síce v konaní preukázal nesprávnosť výpočtu podielov, ako aj hlasovacích práv na predmetnom valnom zhromaždení žalovaného, avšak žalobcovi sa nepodarilo preukázať hodnoverným spôsobom, že týmto nesprávnym postupom žalovaného došlo k porušeniu práv žalobcu v tej miere, že by jeho veľkosť podielu mohla spôsobiť iný výsledok predmetného hlasovania ostatných zúčastnených podielnikov na predmetnom hlasovaní dňa X. X. XXXX. Prvostupňový súd vychádzal najmä z posudku a vyjadrení znalkyne doc. Ing. Q. F., CSc., v zmysle ktorého v percentuálnom vyjadrení boli žalobcovi na predmetnom valnom zhromaždení z X. X. XXXX priznané hlasovacie práva vo väčšej miere, než mu reálne prislúchalo.

1.2. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 25. januára 2022 sp. zn. 14Co/45/2021 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanému priznal v celom rozsahu náhradu odvolacích trov.

2.1. Odvolací súd vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 CSP a contrario rozsudok súdu prvej inštancie postupom podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil ako vecne správny. V ďalšom sa vyjadril k odvolacím námietkam žalobcu.

2.1.1. Pokiaľ žalobca v podanom odvolaní uvádzal, že vydanie hlasov v zmysle zákona č. 181/1995 o pozemkových spoločenstvách (ďalej len „zákon č. 181/1995 Z. z.“) hovorí o miere právnej účasti na majetku, ktorá sa vyjadruje v podieloch, ktoré sú zapísané v katastri nehnuteľností, pričom i v ďalšom obsahu textu podaného odvolania žalobca poukazoval na ustanovenia zákona č. 181/1995 Z. z., v tejto súvislosti odvolací súd uviedol, že valné zhromaždenie žalovaného sa konalo dňa X. X. XXXX, t. j. za platnosti a účinnosti zákona č. 97/2013 Z. z., pričom z ust. § 34 uvedeného zákona vyplýva, že zákon č. 97/2013 Z. z. nadobúda účinnosť 1. mája 2013 (okrem ustanovení § 28 a § 29, ktoré nadobúdajú účinnosť dňom 1. októbra 2013). Na predmetnú vec bolo preto potrebné aplikovať ustanovenia právneho predpisu platného v čase vykonania zasadnutia valného zhromaždenia v znení účinnom k danému dňu, t. j. k X. X. XXXX. Nebola preto správna odvolacia námietka žalobcu obsahujúca poukaz na potrebu aplikácie zákona č. 181/1995 Z. z., keďže uvedený právny predpis v čase vykonania valného zhromaždenia už nebol platný a tento aplikovať nebolo možné.

2.1.2. Pokiaľ žalobca v odvolaní uvádzal, že na hlasovanie mu malo byť vydaných minimálne 2538 podielov, pričom posudzovanie vydávania podielov podľa výmery nemal oporu v zákone 181/1995 Z. z., ani v zmluve o založení spoločnosti, a ani v novom zákone č. 97/2013 Z. z. odvolací súd uviedol, že ani v tomto prípade pri metodike prepočtu podielov na počet hlasov pre hlasovanie o hospodárení so spoločnou vecou, vychádzajúc z veľkosti podielov na majetku pozemkového spoločenstva, nebolo možné vychádzať z ustanovení zákona č. 181/1995 Z. z., nakoľko uvedený právny predpis v čase vykonania valného zhromaždenia nebol platný ani účinný. Pokiaľ žalobca v podanom odvolaní namietal, že mu malo byť vydané minimálne 2538 podielov, ktoré potvrdila i znalkyňa v znaleckom posudku, odvolací súd uviedol, že znalkyňa v znaleckom posudku č. X/XXXX zo 17. júna 2020 síce konštatovala nesprávnosť, resp. odchýlku pri stanovení podielov a tomu zodpovedajúcich hlasov, avšak znalkyňa konštatovala vyšší podiel spoluvlastníctva počítaného žalobcovi, keď v závere znaleckého posudku uviedla: „vyšší podiel spoluvlastníctva, vznikol urbáru tým, že započítali aj podiely dokúpené žalobcom po roku 2013“. Z uvedeného vyplývalo, že nepresnosť vedenia podielov bola na prospech žalobcu, keď ako jeho vlastníctvo boli v roku 2013 započítané i podiely reálne nadobudnuté žalobcom až po roku 2013, resp. po vykonaní valného zhromaždenia, čím bol pozemkovým spoločenstvom počítaný žalobcovi v konečnom dôsledku väčší podiel, než aký mu v čase vykonania predmetného valného zhromaždenia X. X. XXXX prislúchal. Odvolací súd zvýraznil, že súdom ustanovená znalkyňa v znaleckom posudku konštatovala, že žalobcovi ku dňu X. X. XXXX prináležalo 2538 podielov (z celkového počtu podielov 10 192), čo predstavuje 4,98 % - tný podiel z vlastníckych podielov. Pre úplnosť znalkyňa uviedla, že žalobca mal a má v súčasnosti nákupom podielov po valnom zhromaždení X. X. XXXX vlastnícky podiel 2739,24, čo predstavuje 5,38 %; uvedená okolnosť potom nemohla mať za následok, že by uznesenie valného zhromaždenia, proti ktorému podľa zápisnice hlasoval len žalobca s počtom hlasov 538,61 (za návrh bolo 6 482, 04 hlasov), nebolo prijaté nadpolovičnou väčšinou prítomných hlasujúcich podielnikov.

2.1.3. Pokiaľ žalobca v podanom odvolaní uvádzal, že „správnym vydaním všetkých hlasovacích práv žalobcovi 2538 by uznesenie nebolo prijaté z dôvodu, že uznesenie bolo prijaté počtom hlasov 6482,04 - 2538 = 3944,04, teda pod hranicou 50 % všetkých podielov“, uvedené tvrdenie nebolo správne, nakoľko žalobca jednak stotožňuje podiel žalobcu konštatovaný znalkyňou v rozsahu 2538, pričom uvedený podiel sa nerovná počtu hlasovacích práv, t. j. počtu hlasov pre potreby hlasovania, a jednak žalobca svoj podiel (nie počet hlasov) odčítava od počtu hlasov odovzdaných (hlasujúcich) za návrh (teda nie všetkých hlasov) podielnikov. Preto matematický výpočet učený žalobcom, a to ako v spôsobe výpočtu a následne logicky ani v jeho výsledku, nebol správny. Žalobca matematicky pracoval s údajmi (hodnotami), ktoré sú pre matematickú operáciu navzájom nespôsobilé a preto metodika výpočtu

použitá žalobcom bola prima facie nesprávna.

2.1.4. Pokiaľ v podanom odvolaní žalobca tiež namietal, že na prijatie, resp. schválenie novej zmluvy o založení spoločenstva bola potrebná dvojtretinová väčšina všetkých podielov, ani uvedenú odvoláciu námietku odvolací súd nemohol vyhodnotiť ako dôvodnú, nakoľko z ust. § 15 ods. 2 zákona č. 97/2013 Z. z., zhromaždenie rozhoduje podľa § 14 ods. 4 písm. a/, b/, h/ a i/ nadpolovičnou väčšinou všetkých hlasov členov spoločenstva; v ostatných prípadoch zhromaždenie rozhoduje nadpolovičnou väčšinou hlasov členov spoločenstva, ktorých podiely na spoločnej nehnuteľnosti nespravuje, alebo s ktorým nenakladá fond podľa § 10 ods. 1 a 2. Prehlasovaní členovia spoločenstva majú právo obrátiť sa na súd, aby rozhodol o neplatnosti rozhodnutia zhromaždenia. Zo zápisnice z uvedeného valného zhromaždenia zo dňa X. X. XXXX vyplynulo, že počet hlasov odovzdaných za návrh na zmeny v zmluve o založení spoločenstva, predstavuje 63, 60% všetkých hlasov podielnikov, počítajúc však celkový počet hlasov a zároveň celkový počet podielov 10 192.

2.1.5. Žalobca v podanom odvolaní, rovnako ako v konaní pred súdom prvej inštancie tiež tvrdil okolnosti o porušení práva ostatných spoluvlastníkov spoločnej veci (podielnikov) „sfalšovaním“ plných mocí. Bližšie toto svoje tvrdenie nešpecifikoval a uvedenú okolnosť žiadnym spôsobom nepreukázal, pričom predovšetkým, ako správne uviedol v odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie, nepreukázal, že mu prislúcha hmotnoprávne oprávnenie osoby resp. osôb, ktorých práva mali byť uvedeným konaním dotknuté alebo porušené. V tejto otázke i odvolací súd vzhľadom na nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, čoho následkom je záver o nutnosti zamietnutia žaloby a to bez vecného posúdenia dôvodnosti žalobného návrhu v tejto časti.

2.2. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP.

3. Žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) podal voči rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP. Navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnuté odvolacie rozhodnutie. Cez prizmu svojej predsúdnej a odvolacej argumentácie (iba) poukázal na k dovolaniu priložené právne aspekty k zákonu č. 97/2013 Z. z. Mgr. P. G., uviedol, že odvolací súd svojim rozhodnutím vytvoril stav právnej neistoty. Namietal zaužívaný prístup, podľa ktorého u žalovaného bol za posledných 10 rokov vedený stav podielov 10192, ktorý vyplýva aj z registrácie na Okresnom úrade vo Zvolene. Opakovane namietal výpočet podielov, že výmera sa neprepočítava na hlasovacie podiely a že sa malo vychádzať zo starej zmluvy o založení spoločenstva, ktorá vyžadovala 2/3 na prijatie novej zmluvy.

4. Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Najvyšší súd opakovane uviedol (napr. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/209/2015, 3Cdo/308/2016, 5Cdo/255/2014), že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

7. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania. V neposlednom rade dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. Napriek tomu, že dovolateľ bol riadne zastúpený advokátom, v podanom dovolaní formálne označenom podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP v podstate (iba) zopakoval svoju predsúdnú a odvolaciu argumentáciu, polemizoval so skutkovými a právnymi závermi odvolacieho súdu, spochybňoval správnosť jeho rozhodnutia a kritizoval jeho prístup k skutkovému a právnemu posúdeniu veci (bod 3). Najvyšší súd ani s použitím výkladového pravidla uvedeného v ustanovení § 124 ods. 1 CSP nezistil rozporovanú právnu (nie skutkovú) otázku, na riešení ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie a pri riešení ktorej sa odklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu resp. ktorá je rozhodovaná rozdielne. Navyše žiadne takéto rozhodnutia dovolacieho súdu - od ktorého sa odvolací súd odklonil resp. bolo rozhodované rozdielne - dovolateľ ani neoznačil. V dôsledku nevymedzenia právnej otázky relevantnej v zmysle tohto ustanovenia neboli dané predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu.

11. Najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V okolnostiach posudzovanej veci poukazuje dovolací súd tiež na skutočnosť, že žalobca, kvalifikovane zastúpený advokátom, vady (zmätočnosti) podľa § 420 písm. f/ CSP v podanom dovolaní nenapáda.

12. Odvolací súd v okolnostiach posudzovanej veci primeraným spôsobom reagoval na odvolaciu argumentáciu žalobcu (body 2.1.1. až 2.1.5.). Rovnako tak vysvetlil, prečo nebolo možné vec posúdiť podľa zákona č. 181/1995 Z. z., ktorý v rozhodnom čase už neplatil a že si v zásade osvojil závery znaleckého posudku č. X/XXXX zo 17. júna 2020. Pokiaľ bola potom (aj) nižšími súdmi zistená nesprávnosť, resp. odchýlka pri stanovení podielov a tomu zodpovedajúcich hlasov, táto bola v konečnom dôsledku na prospech žalobcu; bol mu totiž započítaný väčší podiel, než aký mu prislúchal. Rovnako tak odvolací súd poukázal na celkom zjavne nesprávny matematický výpočet žalobcu, ktorý jednak stotožnil podiel žalobcu konštatovaný znalkyňou v rozsahu 2538, pričom uvedený podiel sa nerovná počtu hlasovacích práv, t.j. počtu hlasov pre potreby hlasovania, a jednak žalobca svoj podiel

(nie počet hlasov) odčítava od počtu hlasov odovzdaných (hlasujúcich) za návrh (teda nie všetkých hlasov) podielnikov. Odvolací súd v tejto súvislosti preto poukázal na to, že žalobca matematicky pracoval s údajmi (hodnotami), ktoré sú pre matematickú operáciu navzájom nespôsobilé a preto metodika výpočtu použitá žalobcom bola prima facie nesprávna.

13. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 malo určujúci význam vymedzenie „právnej“ otázky, ktorá bola riešená odvolacím súdom, avšak dovolací súd ju riešil odlišne resp. rôzne. Pritom, ako už dovolací súd uvádza vyššie, sama polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia nezodpovedajú kritériu danému týmto ustanovením (1Cdo/51/2017, 2Cdo/71/2018, 3Cdo/172/2018, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/128/2017, 7Cdo/99/2018, 8Cdo/169/2018). Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z tohto ustanovenia, nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú právnu otázku mal dovolateľ na mysli). Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu (3Cdo/141/2018).

14. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky relevantnej podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP dovolací súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa); v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania.

15. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca nevymedzil uplatnený dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP, dovolací súd odmietol jeho dovolanie podľa § 447 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

16. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.